

Література

1. Громов Є. В., Ящун Т. В. Інформаційні технології як складник інформаційних технологій навчання в історичному контексті / Є. В. Громов, Т. В. Ящун//Теорія і практика управління соціальними системами. – 2011. – №1. – Режим доступу: [http:// www.kpi.kharkov.ua/archive/Наукова_періодика/Tipuss/2011_2/Grom.pdf](http://www.kpi.kharkov.ua/archive/Наукова_періодика/Tipuss/2011_2/Grom.pdf).
2. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. / М. М. Фіцула. – К. : «Академвидав», 2006. – 352 с.
3. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі: навч.посібник / В. М. Нагаєв. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 232 с.

УДК: 378.147.091.39.016 : 616 – 05-021.131

ОСОБЛИВОСТІ ПРОБЛЕМНО-ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ НА БАЗІ ВІРТУАЛЬНИХ ПАЦІЄНТІВ

Фурик О.О., Оніщенко Т.Е., Білий А.К.

Запорізький державний медичний університет

Ключові слова: проблемно-орієнтоване навчання, кейс, віртуальний пацієнт.

Вступ. Проблемно-орієнтоване навчання (ПОН) відоме в медичній освіті та за її межами й є перспективним інноваційним напрямком розвитку сучасної медичної освіти у Запорізькому державному медичному університеті (ЗДМУ).

Метою роботи є визначення особливостей проблемно-орієнтованого навчання на базі віртуальних пацієнтів.

В рамках реалізації проекту «ТАМЕ – Навчання на медичних помилках» (Erasmus+561583-EPP-1-2015-1-KZ-EPPKA2-SVNE-JP(2015-2944/001-001) в педіатрії (2015-2018 рр.) планується впровадження вище зазначеної методики. Мета проекту «ТАМЕ» полягає у впровадженні інноваційних методів педагогіки, які дозволять навчати студентів на медичних помилках в процесі діагностики та лікування. Для реалізації проекту було модернізовано робочий навчальний план і переглянуто розклад занять для студентів 5 курсу 2-го медичного факультету зі спеціальності «Педіатрія». Встановлено наступну структуру занять протягом тижня: 6 годин безперервного проблемно-орієнтованого навчання (заняття з викладачем-тьютором), 2 години лекцій та відведено час для самостійної роботи студентів.

Основними відмінностями проблемно-орієнтованого навчання від традиційного навчання є створення невеликих груп до 8 студентів та організація занять таким чином, що студенти повинні самостійно, «працюючи злагоджено в команді», сформулювати питання, які необхідні для рішення кейса та знайти на них відповіді у результаті пошуку відповідної інформації та спільного обговорення. Крім того, для реалізації ПОН підготовлене спеціальне методичне забезпечення – розгалужені кейси, що є основою для створення віртуальних

пацієнтів. На певних ключових етапах студентам надається можливість вибрати (після ретельного обговорення всіх питань) варіант дії щодо діагностичних процедур чи лікувальної тактики, який, на думку студентів, найбільше відповідає потребам пацієнта на даний конкретний момент. Це є так зване розгалуження кейсу, коли він може розвиватись далі за кількома сценаріями. Студенти не дізнаються одразу, чи вірну відповідь вони дали, події в кейсі продовжуються певним шляхом, і тільки після повної реалізації сценарію в рамках кожного розгалуження студенти розуміють наслідки, до яких призвів їх вибір. Для того, щоб навчальний процес був максимально ефективним, іноді наслідками вибору невірної тактики може бути погіршення стану, або навіть «смерть» віртуального пацієнта.

Під час проведення багатьох тренінгів було обговорено переваги та недоліки запропонованої методики серед студентів й прийнято наступні висновки: проблемно-орієнтоване навчання це нова та цікава методика викладання, що дозволяє у доброзичливій та сприятливій атмосфері в групі докладно вивчити клінічний випадок, краще запам'ятати матеріал після одночасного повторення багатьох дисциплін, систематизувати отримані знання та сприяє розвитку клінічного мислення, спонукає до самоорганізації та самонавчання; проте студентам було складно працювати в команді і чути один одного, пригадати деякі дисципліни, адже під час проведення занять заборонено використання джерел з матеріалами (книги, планшети, інтернет) та не вистачало допомоги від викладача, підказок і негайного виправлення помилок.

УДК: 37.091.321 378.147.091.39.016

РОЛЬ ТЬЮТОРА У ПРОБЛЕМНО-ОРІЄНТОВАНОМУ НАВЧАННІ

Фурик О.О., Юрченко І.О.

Запорізький державний медичний університет

Ключові слова: проблемно-орієнтоване навчання, тьютор.

Вступ. Одним із найголовніших умов проблемно-орієнтованого навчання є активна співпраця студентів в команді для різнобічного вивчення проблеми й прийняття колективних рішень під керівництвом викладача – тьютора.

Метою роботи є визначення ролі тьютора у проблемно-орієнтованому навчанні.

В рамках реалізації проекту «ТAME – Навчання на медичних помилках» (Erasmus+561583-EPP-1-2015-1-KZ-EPPKA2-SVNE-JP(2015-2944/001-001) в педіатрії (2015-2018 рр.) у Запорізькому державному медичному університеті було впроваджено декілька тренінгів для навчання викладачів зі спеціальності «педіатрія» особливостям методики проблемно-орієнтованого навчання. При цьому у травні 2016 року було проведено тренінг face-to-face Еллою Поултон (університет Св. Георга, м. Лондон, Великобританія).